

Een spreekbeurtpakket
over de bus van Transdev/Connexxion

BUZit!

JOUW SPreekbeurt
over de BUS!

Wat leuk dat jij een spreekbeurt doet over de bus! Speciaal voor jou hebben we een spreekbeurtpakket van Transdev/Connexxion gemaakt. Dit is één van de grootste vervoersbedrijven van Nederland.

Wij zorgen ervoor dat elke dag duizenden mensen met de bus naar het werk of familie kunnen reizen.

In dit pakket vind je leuke weetjes, handige feitjes en zelfs wat tips om je spreekbeurt extra leuk te maken. Zo kun jij jouw klasgenoten meenemen op een echte reis door de wereld van het openbaar vervoer!

En er gaat nog
iemand mee: **BUZit!**
Zijn jullie ingestapt?

**Daar
gaan we!**

Tweehonderd jaar reizen met de bus

Via een app kijken hoe laat je welke bus moet nemen, instappen bij het bushokje, inchecken met je betaalspas (pinpas) of OV-chipkaart en je bent onderweg; met de bus reizen is tegenwoordig gemakkelijk. Maar dat is niet altijd zo geweest. Van eenvoudige koets tot elektrische bus; het was een lange reis om hier te komen. Ga je mee terug in de tijd?

Paardenbus voor allemaal

Stel je eens voor: 200 jaar geleden waren er nog geen auto's, trams, metro's of bussen. Mensen moesten lopen of reisden met hun paard of koets over zandwegen. Dat deden ze alleen, in kleine groepjes en niet te ver. Hoe konden ze sneller en in grotere groepen verder reizen? De paardenbus werd uitgevonden in 1824. Dit is een soort grote koets met twee of drie paarden ervoor en acht zitplaatsen. De paardenbus werd ook wel omnibus genoemd. Dat betekent 'voor allen'.

Paardenpoep

Na drie uur waren de paarden moe en moesten ze vervangen worden. Daarom waren er veel paarden nodig om de bussen op gang te houden. En die paarden lieten een grote hoeveelheid poep achter onderweg. Eén paard poept namelijk per dag wel 17,5 kg mest. Niet zo fris!

Stuiterend op reis

Reizen in een paardenbus was niet zo prettig. Door de houten wielen met ijzer eromheen en de onverharde wegen, stuiterden de reizigers in het rond. Ook duurde de reis lang, waren er veel ongelukken in drukke steden en sloeg de paardenbus nog wel eens om. En dan was reizen met de paardenbus ook nog eens duur!

Bus op benzine

Tot het begin van de 20e eeuw, dus rond 1900, werd de omnibus gebruikt. Uitvinders zochten ondertussen naar een andere, betere oplossing. Dat lukte de Duitse uitvinder Carl Benz (1844-1929) (ken je hem van het merk Mercedes Benz?). Op 18 maart 1895 reed zijn eerste bus op benzine van de Duitse stad Siegen naar de dorpen Netphen en Deuz. Over de afstand van zo'n 15 kilometer deed deze bus één uur en 20 minuten. Dat is gemiddeld zo'n 11 km per uur, op de fiets ben jij sneller! De bus zag eruit als een koets voor acht personen, maar dan met een motor voorin. De motor was nog niet zo sterk. Op het steilste punt moesten de passagiers uitstappen en duwen.

Mijn naam is bus

In eerste instantie heette de bus van Benz motoromnibus. Later voegden mensen de woorden automobiel en omnibus samen tot autobus. Uiteindelijk werd het nog korter: 'bus'.

> Paardenbus

> Omnibus

> Motor
Omnibus

> Autobus

> Bus

De eerste buslijnen in Nederland

Eind april 1898 startte de buslijn Emmen – Beilen in Nederland. Van 1899 tot 1912 kwam de lijn Noordwijk – Noordwijkerhout erbij met vier busritten per dag. Na de Eerste Wereldoorlog kwamen er snel veel meer bussen. Dat kwam omdat de techniek van motoren tijdens de oorlog sterk verbeterd was. Veel militaire voertuigen waren niet meer nodig, daarom werden ze omgebouwd tot bus. Zonde om weg te gooien!

Openbaar vervoer door Transdev

Transdev is een van de grootste busbedrijven van Nederland. Het bedrijf ontstond in 2016 uit twee bedrijven die samen gingen werken; Veolia Transport Nederland en Connexxion.

De bussen van Transdev rijden in vijf gebieden, ook wel concessies genoemd. In Noord-Holland Noord, Haarlem-IJmond, Amstelland-Meerlanden, Zeeland en Hoeksche Waard/Goeree-Overflakkee zie je bussen van Connexxion rijden. In Gooi en Vechtstreek rijden Transdev bussen.

Rond 1920 zag je in Noord-Holland de eerste houten, hobbelige bussen over de weg rijden. Ze gingen nog niet zo snel als nu, hoor! Het waren vaak kleine busjes die mensen van en naar dorpen en steden brachten. In Zeeland reden rond 1925 de eerste bussen over de smalle dijkweggetjes. Ze zaten vaak stampvol met mensen én koffers! Het busvervoer werd toen nog geregeld door verschillende, kleinere bedrijven.

In de Hoeksche Waard en op Goeree-Overflakkee kwamen de eerste bussen ook rond 1920. Die bussen zagen er heel anders uit dan de moderne bussen van nu, maar ze waren wel superhandig. Zo konden mensen makkelijker op bezoek bij familie of naar de markt in het dorp verderop.

In 1999 werden veel van de oude busbedrijven in Noord-Holland samengevoegd tot één groot bedrijf: Connexxion. In 2000 startte Connexxion ook in de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee en sinds 2007 ook in Zeeland. Sindsdien zorgen onze bussen ervoor dat iedereen veilig en comfortabel van A naar B komt!

Van 1 naar 8.700 bussen

Het busvervoer groeide snel op verschillende plaatsen in Nederland. Het begon met één bus in Emmen, op dit moment rijden er 8.700 bussen door heel Nederland.

COMFORTABEL OP reis

Eindelijk werd reizen met de bus wat fijner. Er kwamen lekkere stoelen, verwarming en ventilatie voor frisse lucht. Ook werden bussen niet meer op het onderstel van een vrachtwagen gebouwd. Daardoor was het makkelijker om in te stappen; reizigers hoefden niet meer omhoog te klimmen.

Van Paard naar elektrisch

De bussen werden steeds beter: ze werden groter, comfortabeler (dat betekent: prettiger om in te zitten) en kregen betere motoren. Later kwamen er zelfs elektrische bussen! Die maken veel minder lawaai, zijn beter voor het milieu én rijden lekker soepel. In 2013 startte in Nederland de allereerste elektrische bus zijn motor.

Bliep Bliep

Reizen met de bus is tegenwoordig heel gemakkelijk. Sinds 1 juli 2010 check je in met een OV-chipkaart. Sinds 2023 kan dit zelfs met je betaalpas(pinpas) of telefoon! Superhandig, toch?

In veel regio's van Transdev/Connexxion reizen kinderen van 4 t/m 11 jaar gratis met de bus. In Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee geldt dit alleen buiten de spits. De spits is het drukste moment van de dag, meestal als mensen naar werk of school gaan. Dat is 's ochtends tussen 6.30 en 9.00 uur en 's middags tussen 16.00 en 18.30 uur. In Amstelland-Meerlanden reizen kinderen voor maar € 1,00 per dag met de bus. Zo kun je makkelijk naar een pretpark, vriendjes of opa en oma. Hoe chill is dat?

Strippenkaart

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Strippenkaart

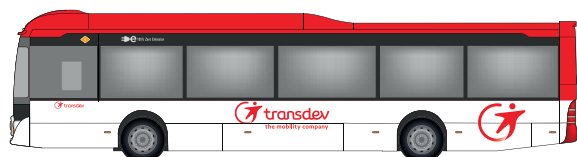
1

2

Betalen graag!

Tot de jaren 70 had iedere busdienst zijn eigen kaartje. Wanneer je de bus uitstapte en bij een andere bus weer instapte, moest je soms een ander kaartje of abonnement hebben. Dat was best ingewikkeld. Daarom bedacht de overheid dat het beter was om één betaalmiddel te gebruiken: de strippenkaart. Op 1 oktober 1980 werd die ingevoerd. Hoe verder je reisde, hoe meer strippen het kostte. Je kocht je strippenkaart in een winkel, of bij de buschauffeur. Die had toen nog een kassa bij zich in de bus.

Welke bussen zijn er?

Stadsbus

deze bus brengt je naar een deel van een stad.

Buurtbus

deze kleine, achtpersoonsbus rijdt naar gebieden en wijken waar weinig mensen wonen. De chauffeur is een vrijwilliger.

Streekbus

deze bus rijdt langere afstanden en brengt je door een streek (regio) langs een aantal dorpen.

Schoolbus

een speciale bus die (middelbare) scholieren die ver van school wonen 's ochtends naar school en 's middags weer naar huis brengt.

Nachtbus

deze bus slaapt niet en brengt je 's nachts na een feestje naar huis.

De waterstof-bus

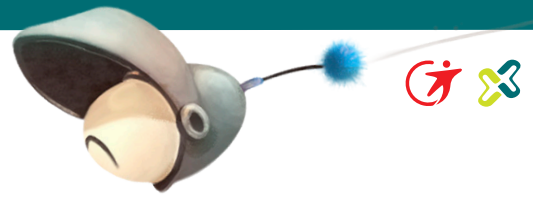
terwijl de waterstofbus rijdt, laadt hij zichzelf op. En het allergeekste? Wat hij uitstoot is geen vieze rook, maar waterdamp! Je zou het water zelfs kunnen drinken (al is het niet de bedoeling dat je dat echt doet als je dorst hebt).

Even pauze

Bussen rijden natuurlijk niet de hele dag rond. Ze moeten ook opladen, schoongemaakt en soms gerepareerd worden. Dat gebeurt op een speciale plek: de remise! De remise is een overdekte garage voor bussen. Daar vind je: een wasstraat voor een frisse bus, een werkplaats voor onderhoud, een kantoor van Transdev/Connexxion, en een kantine waar de chauffeurs even kunnen pauzeren.

Het woord 'remise' komt uit het Frans: 'remettre', en dat betekent 'terugzetten'. Dus eigenlijk is de remise een soort thuisbasis voor bussen. Heb je wel eens een bus gezien met 'Buiten dienst' op het scherm? Dan is die bus onderweg naar of van de remise. In de gebieden van Transdev/Connexxion (die noemen we concessies) zijn in totaal 14 remises. Best veel hè?

Maar er zijn nog veel meer bussen! Ken je ze?

De touringcar

een luxe bus voor groepen die een langere afstand reizen. In deze bus zit je als je op schoolreisje gaat. Je kunt er ook mee op vakantie. De touringcar brengt je bijvoorbeeld in zes uur naar Disneyland Parijs!

De spelersbus

een touringcar die speciaal is ingericht en bestickerd naar de wensen van de gebruiker. Je kent vast de bussen van Ajax, FC Volendam en AZ! Bij uitwedstrijden reist het team met deze bus.

De dubbeldekker

een bus met twee verdiepingen. De rode versie van deze bus is heel beroemd in de Engelse hoofdstad Londen.

De anderhalfdeksbus

een bus van twee verdiepingen, alleen heeft de bovenste verdieping geen dak. Handig voor toeristen die vanuit de bus een stad willen bekijken.

De 'bus van de toekomst' of de 'superbus'

een elektrische bus die wel 150 tot 250 km per uur kan rijden. Dit idee van Wubbo Ockels, de eerste Nederlandse ruimtevaarder, is helaas niet in gebruik genomen. Al reed er wel een prototype rond. Bekijk het filmpje: Vodafone Purpose OLV 20s 23LUFS - Q1 2024 (youtube.com)

De Flixbus

een lange afstandsbus van het Duitse bedrijf Flix. De bussen rijden tussen steden in onder meer Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Italië en Roemenië.

De trolleybus

een bus met een elektromotor die stroom krijgt van een tweedraadse bovenleiding.

De gelede bus

een extra lange bus die veel reizigers mee kan nemen, ook wel harmonica bus genoemd door het beweegbare middenstuk.

Texelhopper

dit is de bus die rijdt op het eiland Texel. Er rijdt hier een grote buslijn 28 een vaste route en kleine busjes die je vooraf reserveert, als een soort taxi.

R-netbus

een extra snelle bus die over een vrije busbaan rijdt en minder vaak stopt bij een halte onderweg.

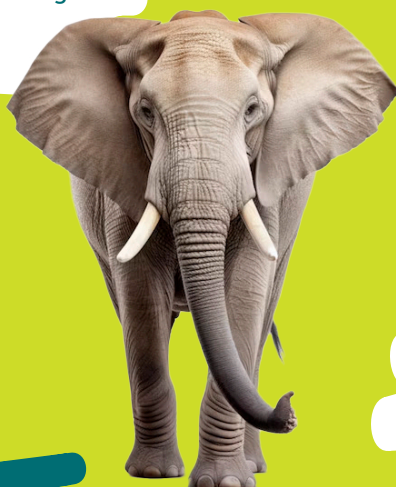

BUZ bits

Een normale bus weegt

12 ton

dat is net zoveel als
twee grote olifanten

Een elektrische
bus weegt zelfs

18 ton

dat is net zoveel als
zo'n 43 paarden

Er passen **85**
mensen in een bus.
In de langste bussen van
Nederland passen zelfs
136 mensen!

Een bus rijdt zo'n

18 uur per dag
en gemiddeld 100.000
km per jaar.

Een bus rijdt ongeveer

900.000 km
en dan mag hij met
pensioen

dat is zoveel als 22,5
keer rond de aarde

De langste bus
van Transdev/Connexxion is

18 meter

dat is net zo lang
als 90 flessen chocomel

De bus rijdt maximaal

100 km/u
(met gordels)

en zonder gordels 80
km per uur.

Op Schiphol rijden speciale bussen die

**Stewardessen
en Piloten**

van en naar de personeels-
parkeerplaats brengen.

Een goede reis met chauffeur Jur!

Lekker rond toeren in je eigen bus, mensen vriendelijk begroeten en veilig van A naar B brengen...

Dat is het werk van een buschauffeur. En dat is zo gek nog niet! Maar hoe word je eigenlijk buschauffeur?

En wat doe je allemaal op een werkdag?

Stap in bij buschauffeur Jur, dan vertelt hij je alles!

Ik weet het: ik word buschauffeur!

Wil jij later ook buschauffeur worden? Dan moet je een paar dingen goed kunnen en leuk vinden:

1. Je moet veilig kunnen rijden

Een bus is veel groter dan een auto. Daarom heb je een speciaal D-rijbewijs nodig. Als je 18 jaar bent, mag je je gewone autorijbewijs halen, dit is het B-rijbewijs. Daarna volg je extra lessen om je D-rijbewijs te halen.

2. Je bent vriendelijk en zorgzaam

Als buschauffeur zie je elke dag veel mensen.

Reizigers houden niet van een chagrijnige chauffeur! Een glimlach maakt iemands dag.

3. Je bent stipt en verantwoordelijk

Je rijdt volgens een dienstregeling. Dat betekent dat je op tijd bij de haltes moet zijn. Mensen rekenen op jou – je bent een beetje de baas van jouw eigen bus!

4. Je werkt zelfstandig

Je zit alleen in de bus, maar je werkt toch niet echt alleen. Je hebt contact met collega's van Transdev/Connexxion en soms met de centrale. En natuurlijk met je passagiers!

Opleiding

Om buschauffeur te worden moet je:

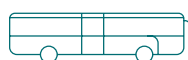
- Minstens 18 jaar zijn
- Een speciaal D-rijbewijs halen
- Een opleiding volgen waarin je leert omgaan met de bus én met passagiers.

Instappen maar!

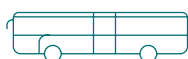
Dit is buschauffeur Nora. Bussen rijden van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Een werkdag duurt acht uur, daarom werken buschauffeurs in diensten. Vandaag start Nora vroeg. Soms start haar dienst later, dan is zij tot wel 01.00 uur aan het werk.

Tijdstip

Nora stapt op de fiets naar de busremise. Dit is de plek waar alle bussen wachten tot ze weer mogen rijden. Ze worden er gewassen, getankt of opgeladen en, wanneer nodig, gerepareerd. Nora klokt in en stapt in haar bus. Even haar jas ophangen en zichzelf op haar comfortabele stoel installeren, en ze is klaar voor de dag.

Route rijden

Nora rijdt haar route met een blik op de weg en op de klok, én met oog voor de reizigers. Staat er iemand bij de bushalte? Checkt iedereen in en uit? Gaat alles goed met de passagiers?

Pauze

Tijdens het rijden moet Nora zich goed concentreren op de weg en de passagiers. Tussendoor pauzeren is belangrijk om daarna weer veilig verder te kunnen rijden. Haar korte pauze brengt Nora door in de kantine op het station. Daar rust ze even uit en kletst wat met de andere chauffeurs. Nora heeft ook een langere pauze, dan gaat ze naar de busremise. Na de pauze rijdt ze meestal in dezelfde bus verder. Soms wisselt ze naar een andere bus en dus ook een andere route. Door te wisselen van route, voorkom je dat het werk gaat vervelen. Wel zo leuk.

Einde werkdag

Nora's werkdag zit erop. Ze klokt uit bij de busremise en een andere chauffeur neemt haar route over. Tijd om weer lekker naar huis te fietsen.

OP AVONTUUR met BUZIT

Hèhè, we gaan op pad.
Waar kun je allemaal komen met
de Transdev/Connexxion bus?
Welke leuke bestemmingen liggen
binnen busbereik?

Alkmaar

NOORD HOLLAND
NOORD

Texel

Schiphol
luchthaven

Amstelland
meerlanden

Amsterdam

Renesse

Zeeland

Neeltje Jans

Haarlem

Haarlem IJmond

Zandvoort
aan zee

Hilversum
Media Park

GOOI &
VECHTSTREEK

Muider Slot

Natuurgebied
Renesse

HOEKSCHÉ WAARD/
GOEREE-OVERFLAKKEE

recreatieoord
de Binnenmaas

Daar gaan we dan!

Reizen met de bus is gemakkelijk. Al zijn er wel regels waar je rekening mee moet houden en dingen die handig zijn om te weten. Buzit laat zien hoe het moet. Of toch niet?

Hallo buschauffeur!

Je weet welke bus je moet hebben, er staat voldoende geld op je OV-chipkaart of je hebt je betaaltas (pinpas) op zak en je staat te wachten bij de bushalte. Yes, daar is jouw bus. Wat doe je? Wanneer je je hand omhoog steekt, weet de chauffeur dat jij mee wil met zijn of haar bus. Stap in, houd je OV-chipkaart of betaaltas (pinpas) bij de paslezer en wacht op de 'blijf'. Ben je een kind onder de 12 jaar? Dan reis je in sommige regio's gratis met een volwassene mee en in Amstelland Meerlanden een hele dag voor € 1,00. Vraag het aan de buschauffeur. Vergeet niet even 'hallo' te zeggen tegen de chauffeur, dat is wel zo aardig.

Even zitten

Je zoekt een plaats in de bus, maar mag je overal gaan zitten? Ja en nee. Sommige plaatsen zijn bedoeld voor een groep mensen in het bijzonder. Denk aan ouderen, zwangere vrouwen of mensen die niet goed ter been zijn. Je herkent de plekken aan de plaatjes. Je mag hier gaan zitten als de plaatsen vrij zijn, maar het is

wel zo netjes om je plaats af te staan zodra iemand instapt voor wie de stoelen eigenlijk 'gereserveerd' zijn.

Ook is er ruimte voor mensen in een rolstoel. Die moet tijdens het rijden vastgezet zijn, daarom zijn hier speciale plekken voor in de bus. De plek herken je aan dit plaatje.

Als er een reiziger in een rolstoel aankomt, moet je hier dus niet gaan staan.

Vind een plek om te zitten of staan (hou je vast!). Heb je een tas bij je en is het druk in de bus? Dan houd je die op schoot of zet je hem tussen je benen op de grond.

Eten en drinken

Een knagend gevoel in je maag of een droge keel; je wil heel graag iets eten of drinken. Mag dat in de bus? Alleen een flesje water is toegestaan. Die hamburger, dat ijsje of dat frietje haal je dus beter als je er bent.

We zijn er!

Maar, hoe weet de buschauffeur dat je uit wil stappen bij de volgende halte? Roepen? Schreeuwen? Zingen? Nee, daarvoor is de handige stopknop. Als je hem indrukt, gaat er voorin een lampje branden. De chauffeur weet dan dat hij of zij moet stoppen bij de volgende halte. Even uitchecken (bliep) en tot ziens!

Goed voor de natuur

Je hebt vast wel eens gehoord dat auto's en bussen niet zo goed voor de natuur zijn. Auto's rijden op benzine en bussen rijden meestal op diesel. Ze verbranden de brandstof in hun motor. Daarbij komt CO₂ vrij. CO₂ is een broeikasgas. Te veel CO₂ zorgt ervoor dat de aarde warmer wordt, waardoor planten en dieren kunnen verdwijnen. Ook kunnen er meer natuurrampen, zoals overstromingen en droogte, zijn. Dit noemen we klimaatverandering. Daarom is het belangrijk dat we zoeken naar schonere manieren van vervoer.

Is de bus duurzaam?

Als 85 mensen met de bus in plaats van de auto rijden, is dat al beter voor de natuur. Want al die auto's samen stoten meer CO₂ uit dan één bus. Stel dat er vier mensen in iedere auto zitten, dan passen de passagiers van één bus in 22 auto's. Dat scheelt een hoop!

Green Deal

Wereldwijd komt 22% van de CO₂-uitstoot door de transportsector. De transportsector bestaat uit al het vervoer over lucht, weg, spoor en water. Vervoerders in Nederland hebben de Green Deal Zero Emissie ondertekend. Dit betekent dat ze samen gaan voor 'zero emissie', geen CO₂-uitstoot meer. In het plan staat bijvoorbeeld dat ze per 2025 geen nieuwe dieselmotoren meer kopen en dat deze bussen in 2030 niet meer rond mogen rijden.

Naar elektrisch

In Nederland rijden 8.700 bussen, waarvan de meeste nu nog op diesel rijden. Transdev/Connexxion vervangt oude dieselmotoren door nieuwe elektrische bussen. Op en rond Schiphol rijden bijvoorbeeld zo'n tweehonderd elektrische bussen. Ook rijden deze bussen in Gooi & Vechtstreek en Amstelland Meerlanden, Noord-Holland Noord, Haarlem-IJmond en Hoeksche Waard/Goeree Overflakkee.

Gooi & Vechtstreek (100%) en Amstelland meerlanden (90%) rijden (bijna) helemaal elektrisch.

Grote batterij

Elektrische bussen rijden op een soort grote batterij: een accu. Met die accu kunnen ze een bepaald aantal kilometers rijden. Dat zijn minder kilometers dan een bus kan rijden met een volle benzinetank. Hoeveel kilometer een elektrische bus kan rijden, hangt af van een aantal zaken. Bijvoorbeeld van de leeftijd van de accu (hoe ouder, hoe minder kilometers), de rijstijl van de chauffeur, de weg, de verkeersdruk en het weer.

elektrische bus

QUIZ

Hebben je klasgenoten goed opgelet? Test het met deze quiz!

1. Hoe zwaar weegt een bus in olifanten?

- a. 2 olifanten
- b. 6 olifanten
- c. 12 olifanten

2. Wanneer reed de eerste bus in Nederland?

- a. 1824
- b. 1898
- c. 1916

3. Waarom was de reis per paardenbus niet zo fijn?

- a. Het stonk onderweg naar paardenpoep
- b. Reizigers stuiterden in het rond
- c. De instap was hoog en lastig
- d. Het was een dure manier van reizen
- e. Al deze antwoorden.

4. Hoe lang reizen mensen al met de bus?

- a. 25 jaar
- b. 100 jaar
- c. 200 jaar

5. Waar komt het woord remise vandaan?

- a. Van een gelijkspel in de sport
- b. Van het Franse woord 'miser' dat inzet betekent
- c. Van het Franse woord 'remettre' dat terugzetten betekent

6. Met welk betaalmiddel reed je in 1980 met de bus?

- a. Met de OV-chipkaart
- b. Met je betaalpas
- c. Met een strippenkaart

7. Mag je op een plek voor ouderen of zwangere vrouwen gaan zitten?

- a. Ja, geen probleem
- b. Ja, maar als er een oudere of zwangere vrouw de bus inkomt, sta je je zitplaats af
- c. Nee, dat mag niet

8. Waarom worden steeds meer bussen elektrisch?

- a. Omdat bussen dan minder CO₂ uitstoten
- b. Omdat steeds meer auto's ook elektrisch worden
- c. Omdat bussen dan sneller kunnen rijden

9. Hoeveel bussen rijden er in Nederland?

- a. 1200
- b. 5623
- c. 8700

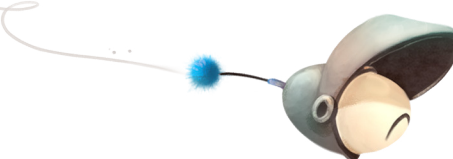
10. Welk rijbewijs heeft een buschauffeur nodig?

- a. Rijbewijs A
- b. Rijbewijs B
- c. Rijbewijs D

Extra: Welk spreekwoord met 'bus' ken jij?

Shhht niet verklappen: Als winnaar uit de bus komen / Dat klopt als een bus / Flink in de bus blazen...

De goede antwoorden zijn: 1.A, 2.B, 3.E, 4.C, 5.C, 6.C, 7.B, 8.A, 9.C, 10.C

Doei!
buzit